

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gasparis Lechneri E Societate Iesv Theologi. Sodaliv Partheniv. Siue Libri Tres Qvibvs Mores Sodalivm Exemplis Informantvr

Lechner, Kaspar

Dilingæ, 1628

VIII. Castos Mores colunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51916](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51916)

CAPVT VIII.

CASTOS MORES
COLVNT.

Quæ Sodales officia Religionis exequantur satis opinor dictū est. Nunc ad ea virtutum exempla veniendum est, quæ circa tractationem corporis animique coërcitionem eluxerunt.

I. Ac primum Castitas sese offert, *Sapi. 6. diuina res & quæ proximum facit esse Deo;* virtus, quæ Sodales cumprimis decet, vt qui Virginis Virginitatis peculiare clientis sint. Est enim Castitas, Virtus, qua homo secundum iudicium rationis & electionem voluntatis moderatè utitur corporis membris, quoad venerea. Cui si adiungatur constans propositum integritatis conseruandæ, *Virginitas* vocabitur, quam S. Augustinus *in carne corruptibili incorruptionis perpetuæ meditationem* vocat, Cum igitur casti-

tas

tas belluinos motus coërceat, nulla- *Dignitas*
 que turpitudinis simulacra menti af- *Castita-*
 figi sinat, patet quam longe ab his *tis.*
 inferioribus rebus, id est, à luto ad
 diuinam quandam viuendi rationem
 mortalium animos attollat atq; eue-
 hat: vt sancti patres eam virtutem
Angelorum vitam iure optimo nunc-
 cupent. Vnde & Angelorum confor-
 tio beatas & patrocínio defensas vir-
 gines legimus; & diuinus quidam
 odor per earum cubicula sparsus in-
 dicio fuit, quanta suauitas illis ani-
 mis inesset, quos castitas incoleret.
 Deinde Cadauera à tabo integra &
 putoris expertia ostendunt sæpe, quã
 Sanctus Spiritus in eo corpore liben-
 ter habitat, quod casta mens à bru-
 tis voluptatibus conseruauit. Deni- *Isa. 55.*
 que nomen illud melius à filijs & filia- *Apoc. 14.*
 bus; nomẽ sempiternum, quod Eunu-
 chis promittitur; illud canticum no-
 num Agni, quod nemo canet nisi Vir-
 go sit, manifestè declarant Deo ca-
 stitatem præ reliquis gratam accep- *Præuerb.*
 tamque esse, vt rectè dictum sit. *Qui* *22.*

diligit cordis munditiam habebit ami-
cum Regem. Sed de huius virtutis ex-
imul. Vir- imia dignitate passim multi scripse-
tut. re : nos Sodalium nostrorum in ea
 tuenda aut comparanda pugnas por-
 rò enarremus.

Oppug-
natur.
 An. C. D.
 10 LXXX
 VI.

II. Neapoli adolescens in re lau-
 ta & ampla satis familia abiectis ina-
 nium curis, totum se ad seria conuer-
 terat. Inde suspicio familiaribus in-
 cidit, eum nescio cuius vitæ consiliū
 animo versare ; hoc ut eximerent,
 mentem eius ad alia auocare studue-
 runt: Sed pessimo incepto. Nam foe-
 minam forma bona, sed quæ parum
 honestè pudicitiam habuerat, eo im-
 miserunt, vbi meridiari solebat, ma-
 gnis oneratam promissis, si volupta-
 tis illecebra animum adolescentis in-
 fringeret. Verùm mens sanctis cogi-
 tationibus imbuta lenocinijs imper-
 uia est. Os enim illud impudens per-
 frictamque frontem ea verborum vi-
 tamque acri oratione verberavit, ut
 insueto pudore suffusa recesserit.

III. Cæ.

III. Cæterùm his tentationibus concitandis egregiam operam Dæmoni locant sæpè pestilentes socij, qui cum ipsi vndequaque pudicitiam omnem profligarint, aliorum quoque famam atque pudorem atterere nituntur. Sed B. Virginis cultores pestibus eiusmodi facile restiterunt. Perusinus quidam Sodalis die dominico, qui proximè C. An. C. D. I. D. X. C. II. neralia præit, cum se studiorum suorum causa domi contineret, cubiculi ostium digiti crepitu pulsari audit, surgit, aperit, impudentem mulierculam eo à duobus contubernalibus perductam aspicit; & sicuti viperam vidisset, retro pedem refert, pessuloque obdito trepidus refugit. Perstare illa, crebroque pulsu sollicitare aditum. pudicus adolescens cum se oppugnari sentiret, ad B. Virginem confugit, preces litaneuticas de illiustitulis ingeminat, alia vota magno animi ardore pronunciat. Interim petulans fœmina per vim mollitia ianuam irrumpit, adoritur.

iuuenem quid faceret? Vim vi propullat calcibus, pugnis, verberibus primum impetum frangit; tum ingenti animo in obsistentes illatus, eos disijcit, elabitur, spoliaque optima fugiens reportat seruata castitatis.

*In Cruce
vincunt.
An. CIO.
10CIV.*

IV. Alius Malacæ in consimili periculo, cum telum ad manum non haberet, quo se tueretur, Crucifixi effigiem obiecit, ac tantopere propudiosas castimonie oppugnatrices perterrefecit, vt fugam fecerint, quasi si *Lupa* flammam vidissent. Non potuit meliori telo à se nefas propulsare. nam inter præcipua seruandæ integritatis remedia ponendam Christi patientis accuratam meditationem censeo. Cum enim *corpora nostra membra sint Christi* quis tam proiectæ improbitatis sit, vt Christi corpore diris cruciatibus conscisso, ipse spurcis delicijs sese inquinet?

*De modis
castitatis
tuenda.*

V. Et quoniam remediorum mentio incidit, compendio plura suppeditare, vtque illis Sodales vsi sint indicare

dicare visum est. In magnis malis nulla nimia est diligentia: & hostibus potentibus magna præsidia opponenda sunt. Castitatis autem tuendæ rationes plurimas annumerant; eas ad tria genera reuocabo, *Orationem, Ieiunium, fugam.*

*Vide Iacob. Al-
uar. t. I. l. 5. c. 14. &
15.*

VI. Oratione defendi mentis integritatem S. Augustinus ex Sapiente docet: *propriarum virium credebam esse continentiam, quarum mihi non eram conscius, cum tam stultus essem, ut nescirem sicut scriptum est: Neminem esse posse continentem, nisi tu dederis. Vtique dares, si gemitu interno pulsarem aures tuas & fide solida in te iactarem curam meam.* Ex- perientia multos docuit profuisse ad castimoniam propugnationem Deo, B. Virgini, & Angelo tutelari quotidie se serio commendauisse. Sola re- cordatione B. Virginis aut quod ip- sis in mentem venerit Sodales se esse, aliquibus adiumento fuisse reperio; ex ea maxime cohortatione S. Ber- nardi *Cum tentationibus pulsaberis*

Sap. 8.

*Ope D.
Virginis
castitas
defendit-
tur.*

An. C13.

N 5

respi- 10XCVII.

An. CIO. *respice stellam, voca Mariam.* Atq; ita
 DCVII. præterea Frexenalis quidam ge-
 An. CIO. nere Nobili oriundus è Sodalitio
 DCVIII. Virginis Immaculatæ Concept. mu-
 lierculæ illecebris prouocatus cogi-
 tabat : *Sodalis B. Virginis sum : si qui
 vitam politioem profitentur, agrestes
 habentur, cum verbo factone immode-
 stiore contra urbanitatem peccant;
 profecto Sodalis non est, qui vita, fa-
 ctis, dictis alius est, ac Immaculatæ Vir-
 ginis Sodalem deceat.*

An. CIO. VII. Cordubæ Sodalis audierat
 DCX. ad corporis lasciuia compescen-
 dam præcipuè valere anulum lite-
 ris AVE MARIA inscriptum, si eo-
 dem se quis Virgini desponsum esse
 vellet. placuit rei periculum facere.
 Indidit digito anulum; atque ab eo
 tempore amorem libidinis omnem
 restinctum sensit, quasi sine corpore
 vitam degeret. Iaspidi ferunt eam
 vim inesse, vt pudicitiaæ florem in vi-
 gore conferuet : mea Iaspis fit MA-
 RIA VIRGO, cuius virtus nunquam
 hebescit.

VIII. Quod

VIII. Quod sequitur, plus admirationis habet, quam exempli, quamvis à viro maturo factum sit. Hic cū ante aram Virginis, voto castitatis se obligasset, extare voluit voluntatis suæ votiq̄ue monumentum. Domum igitur reuersus venam sibi met aperuit, exceptoq̄ue sanguine votum in charta consignauit, schedam in ipsa theca reposuit, religioseq̄ue secum in sinu circumtulit, magnusq̄ue castitatis amator, pro ea tuenda sanguinem se profunderè posse demonstrauit.

IX. Vilitatiore via in Magnæ Matris patrocinium se Cracouiensis quidam Sodalis insinuauit. Consueuerat hic in honorem Deiparæ Officium ipsius à biennio quotidie recitare; & quartum insuper hebdomadis diem, ipsumq̄ue Sabbathum ieiunio transmittere. Cæpit illi hospita, apud quam diuersabatur, blandius alludere, quam erat honestæ satietatis, atque ad facinus pertrahere; nec à periculo longe abesse videbatur.

Cum nocte quadam dormienti sub ipsam auroram species Augustissimæ Virginis obijcitur, altera manu sertum viride gestantis; altera ipsius quoque manum apprehendit, eumque supra montem amœnum amicissimè inuitans deduxit. Cœpit consequi; & mox id sertum suo capiti imponi sensit. Id visum vani nihil habuisse, argumento fuit, quod à somno experrectus pestilentes ardores remisisse, seque ab illecebris omnibus abhorrentem animaduertit. Nã ubi animus semel ad interiores voluptates admissus, & cœlestium fragrantia florum perfusus est, nauseam putat, quod corpori blandum est. Vnde & literarum honestarum studia, & piarum rerum meditationem contra veneris faces vim magnam habere omnes perhibent.

X. Sæpe etiam profuit, ad Patrones quos sibi quisque vel quos omnes delegerunt confugere. Hanc novam rationem & ad Castimonix amorem magis inflammandos Sodales
& ad

& ad eam conseruandam excogita-
 runt Duaceni, vt præter Virginē Vir-
 ginum Mariam, aliam è Virginibus
 cælitibus patronam sibi deligerent,
 quod institutum sic narrat P. Petrus
 Pennequin eius Sodalitatis dire-
 ctor: Est & illud in hoc Sodalitium non
 sine prouidentia Numinis inductum;
 placuit enim, vt magnis Principibus
 Fœminis fieri videremus, Magnæ Mariæ
 Maria, honorariam Puellam ac ve-
 lut pedisequam è Cælitibus aliquam
 seligere, quæ per annum suum etiam
 diem haberet, quo ab Vniuerso Soda-
 litio solenni cultu coleretur; ad eam
 verò electa est Sancta Aldegundis Vir-
 go Belgica Regio sanguine oriunda,
 Virginitatis amore & laude, & prodi-
 gis, ad eius custodiam Virtutis editis
 omnino singularis. huc enim potissimū
 spectabat hoc nouum inuentum, vt per
 eam occasionem de laudibus Castimo-
 niæ apud Sodales haberetur Oratio,
 & huius virtutis amor altè eorum pe-
 ctoribus imprimeretur: Et probasse vi-
 detur hanc nouam industriam Deus:

nam invocatione S. Aldegundis bien-
 nio vix integro decem aut duodecim
 prodigia admiranda edidit, ac è Soda-
 lium corpore complures è periculosis
 morbis eripuit : ac ante obtiduum duo
 iterum visi sunt publico Sospitatriei
 huic Dina duos cereos offerre testes be-
 neficij in desperato morbo accepti : &
 iam eius reliquia argēto inclusa prorsu
 habentur à Sodalibus in morbis reme-
 dium. Hæc ille. Sic nouo testimonio
 discimus , quod iam veteres docue-
 runt, Castitatem corporibus quoque
 salutarem esse , thesaurumque tam
 preciosum apud plures patronos de-
 positum securius asseruari.

Sacra-
 mentorū
 & sus ca-
 stitatem
 cōseruat.
 l. 2. cap. 4.

Zachar.
 9.

XI. Ad orationem meritò reuo-
 cant Sacrorum Mysteriorū frequen-
 tationem. Ac quanta sacrae Commu-
 nioni ad vitia domāda vis insit, supra
 ostensum est. Et pro castitate defen-
 denda multum posse , nemini dubiū
 est. Hoc enim est illud frumentum e-
 lectorum & vinum germinans Virgi-
 nes. Confessio verò peccatorum fre-
 quens & serua , incredibile dictu est,
 quam

quàm citò ac fortiter totam impuri-
tatis sentinam exhauriat. Causam
quærenti ea occurrit, quod vt Sacra-
menta cætera peculiare vires in se
continent, ita pœnitentiæ vis pecca-
tum quoduis elidendi insita est. de-
inde nihil adeo dæmonem auertit ab
oppugnatione mortalium, quam si
eius machinationes in aperto consti-
tuantur. nam vt arrogans est, ita ve-
hementer turpitudinem suam prodi-
perhorrescit, quod cum frequenti
culparum expiatione fiat, à conatu
improbo tandem desistit.

XII. Confirmat, quod dixi Mur- An. CIO.
ciensis quidam Sodalis. Hic cum im- 10XC.
puditiæ æstu propè abriperetur, vt
periculosas cogitationes animo dis-
pelleret, rus prodeambulauit. Ob-
iecit se illi tunc quidam Sacerdotis
habitu ætate iuxta ac supercilio ve-
nerandus, quæsiitque ex eo, cur vul-
tu mœsto oculisque in terram de-
iectis incederet? Non tacuit causam
mœroris sui; credo, vt esset, vbi
eam ægritudinem animi exspueret.

Hic

Hic veteratori campus apertus est, in quo eius oratio decurreret. Coepit multa variaque super ea re disserere, ut qui ætate atque experiundo sapientiam magnam collegisset, interim vaserrimè prunas in pectore conclusas, quasi flabello quodam ventilabat, ut aquis illis, quas affundere velle videbatur, iuuenis penè conflagraret. Tandem cum labefactari sensit perturbatam mentem, huc euasit: *Quid dicendo diem consumo?* inquit, *Vidi multa, legi varia, cognoui ferme omnia, que morbo huic curando profutura dicebantur, sed efficacius remedium nullum dum reperi, quam inuisam hanc vitam citò abrumperè, & ex his sordibus vi vnâ factâ quam maturrimè euolare.* Hæc ille; & cum dicto laqueum offerens, *En,* inquit, *hoc remedium presentaneum.* Cohorruit iuuenis: atque ut in cæteris spiritualium Patrum consilio uti solius fuerat, ita ad Patrem Societatis super hac re consulendum prouocauit. *Non equidem te contemno,* inquit: sed

*Dæmonis
consilia
omnia
fraudu-
lenta.*

ille

ille notior est, ideoq; quod ille mihi con-
siliū dederit, id sequar. Disputare
contra ille alter, & aduersum niti;
multa ac probrosa in Societatem in-
gerere. Cum nihilo secius gradum ad
urbem reuocare pergeret iuuenis, &
à Collegij porta non longe abesset,
quasi manu iniecta à vestibulo repel-
lebatur. Perrupit tamen virtute Nu-
minis inuocata, remque omnem in-
apertum protulit, & insidias cauere
didicit. Neque ad extremum omni-
no destitit dæmon. Nam dum eius
fallaciæ deteguntur, scabellum, quo
nitebatur iuuenis, graui motu con-
cussit atq; euertit, satis indicans, tum
sua consilia atq; machinationes im-
probas concuti ac pessundari, cum
aperiuntur.

XIII. Sed eam Confessionem, *Qualis-*
quam certam adeò medicinam face- *nam Cō-*
re diximus, oportet frequentem esse *fessio pro-*
atq; seriam: Frequentem, quia mor- *sit.*
bi vis naturæ insita quotidianis ferè
assultibus animū oppugnat, vt quo-
tidianis contra remedijs agendum,
& tan-

& tandem vis illa retundenda sit. Seriam dico; quæ firmissimo animi proposito constituat pro viribus eniti, ut vitium oppositum penitus è pectore excludatur: atque ut id opportunius fiat, certum deligat, cui peccata sua

c. 3. §. II.

confiteatur, de quo iam supra hoc libro actum est.

*Corporis
castiga-
tio reme-
dium ca-
stitatis.*

XIV. Alterum remedium castitati tuendæ necessarium, Ieiunium præscribunt: quo aliæ corporis macerationes quoque pertinent. S. Ambrosius ieiunium appellat *fundamentum castitatis*. corporis castigatione effrenem carnis vim coërceri & in

l. de Helia

§ Ieiun.

c. 3.

1. Cor. 9.

seruitutem redigi S. Paulus admonet. Quod Sodales nostri insigniter præstiterunt.

CID.

IOCVI.

Pacenses in Peruana Prouincia, ut libidinem omnino perdomarent, sacrum id tempus, quod natalitijs ferijs antecurrit, carnibus abstinuisse, multique solo pane victitasse perhibentur. Verberibus quoque & cilicina veste corpus affligunt, ut non defuerit, qui annum integrum setis

acer.

acerbissimis se excruciarit, vt cogitationum turpium molestia se liberaret.

XV. Mediolanensis quidam ad sacram synaxin accessurus, consueverat ad fœdas somniorum imagines expungendas, thorace cilicino per noctem se munire. Forte contigit, vt nocte quadam diligenter conquistum non inuenerit: ita illo omisso quieti se dedit. Nocte intempesta dormientem inimica ludibria incessunt. Ille odio obscœni phantasmatis, & vsu eius luctæ experrectus profilit è strato, vt flagello se tueatur, cumque nec hoc quidem reperiret, linteo tantum indutus (& erat sæua hyems) in hortum domesticum descendit, ibique tamdiu inambulauit, dum periculosus ardor nocturno frigore extinctus est.

XVI. Dolæ in peruigilio Natalis Christi similibus flammis correptus quidam, eandem restinguendi rationem inuenit. Nam nudum se per niues peruolutauit, vt si quid

An. CIO.
IOXCIV.

An. CIO.
IOXCIV.

voluptatis inuito animo se insinua-
uisset, vrente frigore penitus delere-
tur.

An. CIO. XVII. Dilinganorum quoque
IOXCIX. strenuum in eo genere certamē me-
moratur. Fuere enim qui vincendæ
cupidinis causa se in niues, aut in spi-
nas abijcerent; alij, qui digitos in ig-
nem extenderent, qui saxo pectus
plangerent, aut pugnis faciem con-
tunderent; alius ferè ad mensē his-
pida se tunica maceravit, de qui-
bus sequenti capite plura afferam.

CIO. XVIII. Ingolstadij nouus quidā
IOXCVIII Scæuola manum tamdiu prunis tor-
ruit, dum flamma pestilens per visce-
ra grassari desineret. Verbera, cilicia,
ieiunia, & alia quotidie à nonnullis
vsurpantur, vt preciosissimum casti-
tatis thesaurum à prædonibus con-
seruent. Imitantur videlicet Diuos
Hieronymum, Benedictum, Domi-
nicum, Franciscum, qui armis eius-
cemodi domesticum hostem debel-
larunt.

CIO. XIX. Lugduni Parthenius qui-
IOXCIX. dam

dam cum nulla alia seruandæ integritatis via superesset, manus ipsas in vultum suum arinauit, atque elicitò vnguibus cruore, oris sui florem ita contaminauit, vt quid porro in ipso amaretur, nemo videret. Profuit aliquibus teterrimarum rerum olfactu atque gustu Veneris mephitin superasse. Sed de genere hoc toto sequenti capite plura afferentur.

XX. Fuga erat tertium è tribus propositis remedijs. Huc spectat orientes cogitationes atque motus statim animo eijcere; & si possis, ne admittere quidem. Hanc Beatus Ægidius magni Francisci discipulus præ reliquis collaudauit pugnandi rationem. Scintilla vesti illapsa cito maculam inurit; ita praua cogitatio mentem facile inficit, nisi eam quam primum excutias. Huc pertinet faminarum adspectus, colloquia, munuscula presentiam, occasiones alia deuigare. colubrum in sinu tutius feres, quam in oculis, in auribus, in animo muliebres blanditias. Vnde ore

CIC. IX

XCIX.

Fuga castitas defenditur.

I. Cor. 6.

An. C. 13.

DCCXII.

vno sancti Patres consentiunt, cetera vitia pugnando, luxuriam fugiendo rectissime profligari. Hinc *Fugite fornicationem*, S. Pauli verbū est.

XX. Sic ille Pultouienſis fugit. Nam laſciuius ab impura muliercula appellatus, fuga ſe in conclauſa interiorius coniecit; quo cū inſecuta eum fuiſſet ſceleſta, aliudque præterea effugium miſero non pateret, ne laboretur, ex alta ſe fenestra non ſine discrimine eiecit, ſed incolumis ad terram quaſi per funem delapſus eſt: non enim ſolus timor alas addit, ſed etiam caſtitas, quæ eum ſublimem mentem euehat, corpori quoque pondus detrahit, & caeſte facit.

C. 13. 13

XCI V.

XXII. Panormi quidam per ſpeciem colloquij à ſamina euocatus, non obſcuris ſignis inſidias ſuſpicatus, properauit inde ſe abripere. Et eo de in tempore, quamuis negotij ſuis ſæpius eodem reuocaretur, tranſitu tamen per plateam illam ſemper abſtinuit. Ibidem alius ad flagitium

com.

comprehensus pallio relicto fugientem Iosephum repræsentavit. Alius è simili incendio elapsus, recta ad ædem D. Virginis contendit, ei que quam defenderat, castitatem voto dicavit. Quod hic votum nuncupavit victoria iam obtenta; alteri ad victoriam parandam commodo fuit. Nam vnus aliquis è Viennensi Sodalitate in Gallia castimonie votum nuncuparat, id que in libello parthenico consignatum sigillo que munitum apud se gestabat. Adiecit ad eum oculos animum que impura muliercula, varijs que telis ac technis pectus castum adorta, expugnare nitebatur; philtis atque incantationibus res gerebatur. Sed irrita omnia conatu, ad votum quasi ad clypeum appulsa, resiliuerunt.

CIO.
100XI.

XXIV. Hispalensium quoque Sodalium laudanda est cautela, qui se presentibus nunquam passi sunt ancillas domesticas musæa sua ingredi. Ex ijs quidam morti proximus eorã Sodalitij Præfecto serio testatus est, sibi

An. CIO.
100III.

sibi nullam faminam ex facie notam, præter quas consanguineas, quas ob vitæ rariones sæpius alloqui necesse fuerat. Vixerat autem annos ipsos nouem Hispali, quo tu magis eius continentiam mireris.

XXIV. Quod subnectam & exempli optimi est & facti voluptatem magnam habet. Agennensis Sodalitij Præfectus, Iuuenis generis antiquitate & auita maiorum gloria illustris fuit. Confluxerat ad urbem vicina Nobilitas, vt Proregem Aquitanie aduentantem exciperet. Multi erant Iuueni illi sanguine coniuncti, & familiariter eum cognorant, ideoque subinde ad eum visebant. Dum de varijs inter se vltro citroque sermones conferunt, vnus quispiam: *Ceterum, inquit, insignes forma ac genere Dominas simul aduenisse scire vos arbitror.* Alius: *Quin igitur imus, inquit, visum?* Et ad Iuuenem nostrum conuersus: *Et tu Theophile, inquit, nobiscum ito, & vnus tibi alicuius fauorem conciliato.* Erubuit ad dictum vere-

cun-
Do-
ose
m
tute
nir
tui
affe
car
tun
Ne
ber
am
mih
han
Pri
com
stra
que
spl
ten
ger
vt
veh
no
ma
cun-

cundus iuuenis, &: *Ignoscite, inquit, Dominarum ego gratiam non ambitiosè quæro. Vt meæ rationes me ab hoc muliebri obsequiõne dicam an seruitute iam pridem reuocarunt. Iam enim animum induxerat, diuino cultui se mancipare. Cum alia insuper afferret, quibus officium illud deprecaretur, vrgebant illi contra, importuniusque vti secum iret instabant. Ne igitur inurbanus agrestisque haberetur: Agite, inquit, ne pertinacius amicis reluctet, aliam vicissim operam mihi promittite: quam à me petistis haud inuitus præstabo. Dic, inquiunt. Primum ad eas ibitis, inquit, quas ego conuentas voluero. tum porro ad vestras, si lubet. Faciemus, inquiunt; duc quo voles. Ille igitur die constituta splendidiore vestitu se exornat, frontem solito elegantius comit, auro gemmisque superbissimè se ostentat, vt qui modestiam hominis norant, vehementer admirarentur. Procedit nobile agmen: venit ad ædes prima fronte magnificas. Propylæum*

O

fene-

fenestræq; altiores nobilem incolam
 spondebant: pulsatur: Seniculus sa-
 tis officiosè accurrit foresq; reserat.
 Ibi cum certaretur, quis primus in-
 grederetur, *Date veniã*, inquit Theo-
 philus, *rusticitati meæ, quod primus*
irrupiam; volo tempori parcere, quod
inter hæc certamina effugit. Recte tu
quidem, inquit, *Theophile, & mo-*
ras importunas abrumpis, & familia-
ris per notas ades deducis. Cumque in
 atrio vellent resistere, ne de impro-
 uiso importunius interuenirent Do-
 minis: *Nil verendum est*, inquit ille,
minimè fastidiosa sunt hæc domina.
 pergit deducere. illi interea verbo-
 rum gestuumque compositiones
 meditari, vestes decenter ac commo-
 dare, denique prouidere, ne delica-
 tos Dominarum oculos quidquam
 offenderet. Postquam in partheno-
 nem, vt credebant, deducti sunt, mi-
 rificissimum spectaculum illis obla-
 tum est. Erant ibi aut veternosæ anas
 lippientibus oculis, buccis fluenti-
 bus, labijs demissis, incuruæ, eden-
 tula,

tulae, pannosae, macie illuvieque
 squalidae aut foedissimis morbis affli-
 cta muliercula, lectulis pleraeque af-
 fixa. Morbi senectutisque stabulum
 illud erat. Aliae fila ducebant digitis
 marcentibus, & inermi gingiua in-
 aequalia stamina morfu complana-
 bant: aliae detritas togulas pellium
 frustulis refarciebant, atq; ad fallen-
 dum laborem anile aliquod carmen
 hiabant verius, quam canebant.
 Duae tunc forte nescio super qua re
 contentissimè litigabant, & prom-
 ptis conuitijs sese inter se atque om-
 nium aures profcindebant. multae
 siccissima tussi tenacem animam eie-
 ctare velle videbantur. Vbi introgres-
 si sunt Iuvenes, aniculæque suum
 Theophilum aspexere: *Venit*, excla-
 mant, & rebus suis omissis tremulum
 gradum accelerant, *O noster*, inqui-
 unt, *saluum te aduenire gaudemus;*
 manuque porrecta fessum inuitant.
 Vna tum caput pexuerat, & breues
 ac raros pilos in nodum colligere la-
 borabat, hæc Theoplilo cōspecto ita

vt erat soluto capillitio, & *ridens ca-*
tuli ore gallicani officiosissime no-
 uos, vt rebatur, Theophilos conci-
 liare, nouosque mæcenates parare
 studebat, aniliter multa garriens ac
 blandiens. Stabant inter hæc comiti
 Iuuenes attoniti & tardè senserunt se
 per gynæceo in Xenodochium de-
 ductos fuisse. corrugata igitur fronte
 omnia illa, fœminarum officia auer-
 sabantur, dubij irascerentur ne an ri-
 derent in fraudem piam se à Theo-
 philo inductos fuisse. quos ille hu-
 manissimè iocans, ad hilaritatem &
 paria obsequia præstanda inuitabat,
An vultis, inquebat, O amici, vt cum
ad vestras me Dominas deduxeritis
tristi adeo ore atque auerso vultu eas
aspiciam? quin frontem exporrigitis &
has verè dominas salutatis? Quid mul-
 ta? effecit virtus iuuenis, vt pro indi-
 gnatione admiratio eos occuparit,
 tam raræ sanctitatis, cæperintq; lau-
 dare ingeniosam pietatem. Denique
 erogata liberaliter in miseris elee-
 mosyna discesserunt, & Theophilo
 de

de fæminis posthac visendis negoti-
um nullum amplius facessere tenta-
runt. Vidit sapientissimus iuuenis
formam deculque oris fluxa esse, quæ
mortales mirantur; atque id in vetu-
lis amicos suos docere voluit.

XXV. Sed nec omne quod nitet
aurum est; nec omnis flos sine vene-
no est. blandum malum mulier ple-
rumq; animo, non rarò corpori no-
cuit. Sodalis id prope extremo suo
cum periculo didicit. Nam Mexici
cuidam oris corporisque totius dig-
nitate conspicuo laqueos improba,
mulier tetenderat, ipsa foedissimo
dudum amore irretita: precibus alijs-
que modis ad facinus bonum Sodal-
lem sollicitauerat, vano incepto, ubi
se frustra fuisse speque potiundi de-
iectam vidit, repulsæ impatiens &
dolore furens necē adolescenti ma-
chinatur: venenum parat, eique me-
dicata saccari condimenta in delici-
as officij, & amatorij muneris simu-
latione transmittit. Adolescens im-
prudens, vrbauitatis retinendæ donū

*Fæminis
non ni-
mis fidē-
dam.*

*An. C 17.
10X C 1X.*

*Sub melle
Venenu.*

admittit. Irritabant gulam dulcia munuscula, & propè propius manum iniiciebat, vt gustaret. sed refrœnavit cupidinem lex constans sibi met indicta, in honorem B. Virginis eum diem ieiunio transmittendi: iubet ergo recondi in lucem posteram. Ea cum diluxit, poposcit promum hypotrimmata; inferuntur statim, sed olida, vitiata, & vermibus scœntia comparent. Tunc demum fraude intellecta, & infidijs detectis, agnouit Iuuenis Magnæ Virginis beneficio è vitæ discrimine se ereptum fuisse, in quod impuræ fœminæ conijcere solent. Inunc, & à Medeis vel Deianiris munuscula accipe. ni mortem crudelem ac lentam tibi met quæras.

*Quare
Sodales
castitatis
amantes
esse debe-
ant.*

1.

2.

XXVI. Hæc de castitate Sodali-
bus proponenda esse duxi, qua eos in-
primis excellere necesse est, cum
virginis virginum sint clientes: in-
digni sunt tanto porci patrocinio.
Quo magis etiam studere illi eos vir-
tuti par est, qui toties in corpus at-

que

que animum suum virgineum Christi corpus recipiunt. Aurum gemmaeque vilia sunt, ut in his Christus collocetur; & tu insuper in sterquilinum impurum eum pergis abijcere? Cogita Christi dignitatem, & te membrum illius; quam parum te aestimas, si luto obsecano te inquinat. lauit ipse te, o quali lauacro! quid iterum in volutabrum irruis, & in cæno turpissimè te prouoluis? Sedem ac templum suum te Sanctus sibi Spiritus dicauit, quid immundæ Veneris idolo mentem tuam profanas? Rationes has breuiter complexus est S. Paulus: *Nescitis quoniam corpora vestra membra sunt Christi? Tollens ergo membra Christi, faciam membra meretricis? absit. Et: Fugite fornicationem. Omne peccatū, quodcunque fecerit homo, extra corpus est: qui autē fornicatur, in corpus suū peccat. An nescitis quoniā mēbra vestra, templā sunt Spiritus sancti, qui in vobis est, quem habetis à Deo, & non estis vestri? Empti enim estis precio magno.*

3.

4.

5.

I. Cor. 6.

6. *Glorificate & portate Deum in corpore vestro. Nil potest addi, quod à libidine magis coërceat Christianum.*

I. Cor. 3. nisi audire velit & illud Paulinum: Si quis autem templum Dei violaverit, disperdet illum Deus. Nos ad alia transeamus.

CAPUT IX.

SODALES DVRE
arcteq, se tractant.

QUæ hoc capite de sensuum totiusque corporis coërcitione scribentur, alijs locis subinde tacta sunt, vt hic breuioribus esse liceat. Est autem hæc rebellium affectuum refrenatio tanti momenti, vt sine ea neque castitas, neque vlla virtus locum tenere possit, neque precandi studium vim magnam habeat, vt Asceticorum doctores produnt. Sed vt Sodales hac in palæstra se exercuerint, videamus.

Necessitas Mortificationis.

Gulam refrenat.

I. Prima in gulam luctatio suscipitur.